

UNA EUROPA A MITJAN FER

(Projecte de conscienciació europea en un institut del País Valencià)

ENRIC Ramiro i AMALIA Galdón

Universitat Jaume I de Castelló – IES de Guadassuar

ESO

PALABRAS CLAVE: Europa, Ribera, Guadassuar, concienciación europea, ampliación de la Unión Europea, proyecto educativo, E.S.O. ,

Con objeto de la ampliación de la Unión Europea se llevó a cabo una experiencia educativa en el centro, abarcando diferentes áreas, cursos y espacios educativos, así como un diversificado conjunto de recursos didácticos. Nuestro objetivo ha sido que la concienciación europea sea compatible con el sentido local y nacional. Tratamientos tradicionales y nuevas tecnologías han convivido en el proyecto, culminando en una presentación de PowerPoint y su difusión.

1. Introducció

Per participar del moment històric que vivim amb la ampliació de la Unió Europea amb 10 nous països vàrem decidir fer una sèrie d'activitats al nostre institut. A més a més observàrem la baixa participació dels ciutadans de la Unió en les eleccions dels seus representats en el Parlament Europeu, i per altra banda la sensació de que la Constitució Europea no interessa. Independentment de la postura sobre aquesta normativa (a favor, en contra o abstenció), allò que preteníem era fer-los partícips als alumnes i a les seues famílies de la importància d'Europa i de la compatibilitat entre ser valencians i europeus.

Els professors coordinadors pensem en l'institut com un lloc d'estudi i formació i no un calaix de sastre on se fan una mena d'experiències educatives sense connexió entre elles i sense difusió als altres membres de la comunitat. Considerem que les institucions i la societat s'han d'implicar en el procés d'ensenyament-aprenentatge en general i han d'assumir l'objectiu de formar als seus ciutadans i ciutadanes, ciutadans i ciutadanes no tan sols de la seua població, de la Ribera, de La Comunitat Valenciana, del Estat Espanyol sinó de La Unió Europea. Es a dir tot un repte educatiu per a formar ciutadans i ciutadanes europeus i en valencià.

2. Objectius

Així, doncs, dos foren els objectius generals que ens proposàrem:

- Que participara tota la comunitat educativa.
- Que no fora una activitat escolar més.

Per altra banda les activitats educatives dissenyades també havien de complir dues condicions:

- Que siguen activitats incloses en la programació inicial del curs acadèmic, ja com activitats complementàries o del currículum principal, per que no representen un increment de les feines programades en les matèries que participen en la activitat.
- Que en prioritzant els procediments i actituds front als conceptes, signifiqui una compensació agradable a l'alumnat implicat. Entenem que si volem un procés consolidat a llarg termini, cal buscar en l'educació vivencial el nostre referent principal, i això ho apliquem en tots els projectes que abordem.

3. Participants

Els dos professors responsables ens vàrem reunir amb els alumnes de quarts i primer d'ESO, i amb alguns representants de la comunitat escolar: direcció del centre, caps de departament, AMPA, Consell Escolar i Ajuntament de la localitat, per a explicar-los la idea, i per aconseguir el consentiment de tots els sectors esmentats, i la seua participació.

Per aconseguir la coordinació, supervisió i difusió de les activitats del projecte a tota la comunitat educativa es va crear una comissió de seguiment conformada pels dos

professors coordinadors, alumnes, direcció, AMPA, Consell Escolar i Ajuntament i els membres de la qual relacionem a continuació:

Professors coordinadors:	Amàlia Galdón i Enric Ramiro
Representant de l' equip directiu:	Joan Poant Artola (cap d'estudis)
Representants de l' alumnat:	Laura García i Ester Colomina (4t ESO)
Representants de l' AMPA:	Pepe Pastor (president de l'AMPA de l'institut)
Representant del Consell Escolar:	Joan Puchol
Representant de l' Ajuntament:	Laura Osca (regidora d'educació)

4. **Activitats realitzades**

Les activitats s'han dissenyat pels diferents Departaments Didàctics implicats i fonamentalment pels de Ciències (des de la assignatura de Física i Química), Llengües, Geografia i Història i de forma sintètica es relacionen a continuació

- Ciències: recollida d'informació científica sobre els nous països incorporats, biografies de científics (Copèrnic, Madame Curie...), ...
- Llengües: recollida i traducció dels diferents materials trobats a la xarxa, redacció de cartes, poesies, lemes, conclusions i dossiers,...
- Geografia i Història: elaboració de reportatges de cada país que s'incorpora a la Unió a partir dels materials recollits.
- Plàstica: realització de pòsters i murals amb els materials aportats per les diferents àrees curriculars participants en el projecte, creació de la imatge lema del projecte i adaptació plàstica dels materials trobats.

L'objectiu principal de la majoria de les activitats realitzades ha sigut l'atenció a la diversitat i fomentar la inserció de l'alumnat incorporat d'altres països, enguany procedents d'Ucraïna, Uruguai, França i Romania. De la coordinació d'aquesta tasca s'ha encarregat el Departament d'Orientació de l'institut i ha sigut un element dinamitzador que ha aconseguit la integració dels nouvinguts la qual cosa ha merescut àmpliament els esforços dedicats per tothom.

En quant a la metodologia, s'ha prioritzat les noves tecnologies i les tècniques d'informació visual. S'ha utilitzat programes informàtics de tractament de textos (Word), d'imatges (Corel Draw, Paint, escanejat ...), de recerca d'informació en la xarxa (textos,

imatge, webs oficials, ...), traductors i correctors de diferents llengües, presentacions de Power Point, i altres programes. Però també s'ha treballat amb les tècniques educatives tradicionals: resums de la informació, taules, esquemes, poemes, pintures murals, creació artística, recerques bibliogràfiques en biblioteques, en llibres, diaris, revistes, etc. ...

L'alumnat s'ha repartit les seues tasques responsabilitzant-se de les més adients a les seues capacitats, per a la qual cosa s'han nomenat coordinadors de les diferents activitats realitzades: recollida de dades; recerca a internet; recerca a materials escrits; recerca d'adreces d'ambaixades, redacció de cartes demanant informacions; confecció de logotips i murals; lemes; poesia; presentacions orals; presentacions escrites; noves tecnologies.

4.1. Com hem tractat el currículum

S'ha seguit una triple via de recollida de documentació en relació als 10 països que s'han a integrar durant aquest any a la Unió Europea: Hongria, Polònia, Eslovàquia, Letònia, Lituània, República Txeca, Eslovènia, Xipre i Malta:

- S'han redactat i enviat cartes a les ambaixades i consulats d'aquests estats que hi havia més a prop del nostre país, demanant informació sobre els respectius països.
- S'ha fet una consulta intensiva a internet, i una posterior tria de la informació.
- S'ha recollit materials bibliogràfics, tant a l'institut, com a la biblioteca municipal com en l'àmbit particular. De fet, s'ha creat un banc de recursos de tota la informació recopilada.

L'objectiu en la confecció dels materials ha sigut la incorporació en la pràctica diària de la classe i la seua avaluació, ja com una part del currículum obligatori o com treballs voluntaris addicionals però també avaluats, que complementaven la formació curricular. Alguns d'aquests treballs han sigut: Relació de Premis Nobels d'aquests països, balnearis i aigües termals, característiques identificatives (banderes, monedes, extensió, habitants...), patrimoni natural i monumental ...

Finalment amb aquests treballs obligatoris i voluntaris s'ha confeccionat una presentació en Power Point, per a la difusió de la experiència.

4.2. Hem tingut en compte l'ecologia

Com el nostre centre participava en un projecte d'educació mediambiental, en concret amb una ecoauditoria sobre el reciclatge del paper, hem considerat els aspectes ecològics que afecten a la totalitat del nostre centre, així doncs, hem intentat fer actuacions globals i interdisciplinars, possibles gràcies a la col·laboració de tot el professorat, alumnat i personal no docent del centre

La entitat encarregada d'animar aquest aspecte de la activitat ha estat la Comissió del Projecte Mediambiental que s'ha reunit quinzenalment els divendres de 13:30 a 14:25, aprofitant que eixa vesprada no hi havia classe, per a marcar prioritats, proposar i dissenyar accions concretes i coordinar activitats. Aquesta comissió també s'ha encarregat de dinamitzar les activitats del projecte "Una Europa a Mitjan Fer".

Bàsicament s'ha centrat en l'àrea de Plàstica, de Música i de Física i Química, amb la incorporació d'obres melòdiques dels països a incorporar-se a la Unió Europea; i en la ubicació de diferents treballs que decoraren internament a l'institut: globus, banderes, pòsters i murals, i la confecció de la presentació de Power Point.

4.3. Divulgació de les activitats

En el nostre institut està ja arrelada la tradició de fer i mostrar a la resta de la comunitat educativa els diferents treballs realitzats a les classes. Això encara que reporta molt de treball resulta imprescindible per a col·laborar en augmentar l'autoestima i crear consciència i una imatge diferenciadora del centre. En aquest sentit, els pares han col·laborat de forma desinteressada i hem tingut el suport econòmic de la direcció del centre i de l'Ajuntament, que en tot moment ens han oferit tot el que hem demanat.

Les actuacions externes a l'institut i que s'han centrat en:

- Sol·licitud de xerrades, i algunes de les quals s'han programat per al proper curs acadèmic per fer una continuació de l'activitat.
- Informació de les activitats als dos mitjans d'informació periòdica del centre: el butlletí "DIUEN" que confeccionen els alumnes de 2n, es distribueix a les famílies, tutors, direcció i departament d'orientació, de periodicitat quinzenal; i la revista de l'institut "Què t'importa" que recull d'una forma més documentada i gràfica, però menys actual, els principals esdeveniments de l'institut.
- Informació a la ràdio municipal de les activitats realitzades: els alumnes de Redacció i Disseny de Premsa, gràcies a la col·laboració amb l'Ajuntament, un dia a la setmana assistien als locals de la ràdio municipal i feien les pràctiques que s'han concentrat en la difusió d'aquest esdeveniment històric de la ampliació de la Unió Europea i a final de curs, s'ha realitzat un programa en directe sobre totes les activitats organitzades amb les opinions de representats dels diferents sectors implicats.

5. Valoració de la activitat

s'han aconseguit els objectius programats al començament de l'activitat

- hi ha hagut un increment visible en l'autoestima de l'alumnat nouvingut i en la seua integració en la comunitat educativa.
- la implicació de tots els alumnes i especialment els de necessitats educatives especials i grups de reforç ha sigut completa,
- s'ha aconseguit difondre el projecte en l'àmbit de tota la comunitat escolar,

- s'ha implicat a pràcticament tot el professorat.
- s'ha aconseguit la realització d'un CD divulgatiu que és el punt de partida d'altres projectes. Per al proper curs es valora la idea de confeccionar materials lúdics interactius amb les noves tecnologies amb la informació recollida sobre els països incorporats a la Unió Europea.
- s'ha aconseguit que el projecte no destorbava la marxa de les assignatures, però que s'incrementava la feina a la vegada que s'ha desenvolupat d'una forma agradable per a totes i tots.
- s'ha aconseguit un important dossier de premsa que ens serveix de base a múltiples activitats de les diferents assignatures, al temps que apropa a l'alumnat als mitjans de comunicació.
- s'ha aconseguit també que l'alumnat (i el professorat) incrementen les seues tasques d'investigació sobre el tema i el contacte amb l'actualitat, especialment a través de les noves tecnologies, consultant internet, principalment en pàgines web i cercadors.

Per acabar els coordinadors del projecte volem agrair la seua col·laboració i l'entusiasme a tots els que d'alguna forma s'han implicat i han ficat el seu esforç per a aconseguir els objectius fixats. De forma especial volem esmentar a tot el claustre de professorat de l'institut i a l'equip, a l'AMPA i Ajuntament de Guadassuar, i sobretot a l'alumnat que ha dedicat moltes hores a un projecte fet amb molta il·lusió. Esperem que aquest esforç, servisca per a fomentar la convivència i respecte dels pobles i cultures que conformen la nostra Europa, una realitat que es va construint a poc a poc, i que contribueixca a la formació dels seus ciutadans i ciutadanes.

